

3. Retslister.

3.1. *Gældende ret m.v.*

Efter retsplejelovens § 28 fastsætter og bekendtgør justitsministeren tiden for de »ordentlige« retsmøder (hvor civile domssager forberedes mundtligt), ved byretterne, bortset fra Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde. I andre tilfælde bestemmer retterne selv, hvornår retsmøder holdes, og træffer selv bestemmelse om bekendtgørelsen heraf.

Der findes ikke andre udtrykkelige lovregler om, på hvilke tidspunkter retsmøder skal holdes, og hvordan de bekendtgøres.

Udvalget har ved spørgeskemaer undersøgt retternes praksis med hensyn til udarbejdelse og udformning af retslistes, jf. betænkningen side 60-61 og 200-214. Undersøgelsen har vist, at der udarbejdes retslistes, som sædvanligvis bliver slået op i retsbygningerne. Retslisterne oplyser publikum om, hvor og hvornår bestemte sager behandles, men der er i øvrigt store forskelle med hensyn til udformningen og indholdet af retslisterne.

Højesterets og Østre og Vestre Landsrets retslistes offentliggøres i landsdækkende dagblade, men i øvrigt er der en meget forskellig praksis med hensyn til, i hvilket omfang retterne orienterer pressen om retslistes. De fleste byretter sender dog retslistes til de lokale aviser til orientering.

3.2. *Lovforslagets indhold.*

Udvalget finder, at det er en naturlig følge af principperne om offentlighed i retsplejen, at offentligheden bør orienteres om de sager, der verserer ved domstolene.

Under udvalgets drøftelser har det været anført, at man fra massemediernes side har væsentlig interesse i retslistes som et redskab til at finde de sager, man interesserer sig for.

På denne baggrund foreslår udvalget, at der indføres en hjemmel i retsplejeloven til administrativt at fastsætte regler om udarbejdelsen og bekendtgørelsen af retslistes. Udvalget finder, at der bør udarbejdes retslistes vedrørende alle typer af sager, dog med undtagelse af fogedsager og skiftesager, idet offentlighedens interesse i disse sager normalt er meget begrænset. Der bør i retslistes bl.a. helt kort redegøres for, hvad den pågældende sag drejer sig om, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 28), nedenfor.

Udvalget foreslår for det andet, at der indføres en generel ordning for alle retter, hvorefter journalister

efter anmodning og mod betaling kan få tilsendt retslistes. Udvalget anfører, at det kan være belastende for en tiltalt eller en sagsøgt, at det fremgår af retslistes, hvad den pågældende er tiltalt eller sagsøgt for. Udvalget finder imidlertid, at dette er en nødvendig følge af princippet om offentlighed i retsplejen. Udvalget peger i den forbindelse på muligheden for i straffesager - hvis betingelserne herfor er opfyldt - at få nedlagt navneforbud allerede inden domsforhandlingen og dermed forhindre, at en tiltalts navn bliver offentliggjort.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udarbejdet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til betænkningen side 59-64 samt til lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 28), og bemærkningerne hertil.

4. *Aktindsigt.*

4.1. *Gældende ret m.v.*

Parternes ret til aktindsigt.

Adgangen til aktindsigt i dokumenter, som er fremlagt i retten, og i retsbøger (herunder dombøger) reguleres af retsplejelovens § 41. Efter denne bestemmelse kan sagens parter som udgangspunkt få aktindsigt i retsbøgerne, herunder dombøgerne, samt i de dokumenter, som er blevet fremlagt i retten.

Efter retsplejelovens § 219 kan en domfældt altid forlange en udskrift af dommen.

Efter konkurslovens § 9 gælder reglerne i retsplejelovens § 41 også med hensyn til anmeldelser om betalingsstandsning og begæring om konkurs, akkordforhandling eller gældssanering, når anmeldelsen eller begæringen har været fremlagt i et retsmøde.

Efter dødsboskiftelovens § 114, stk. 3, finder reglerne i retsplejelovens § 41 også tilsvarende anvendelse med hensyn til dødsboers dokumenter.

Hovedreglen om adgangen til aktindsigt kan fraviges i visse særlige tilfælde, navnlig hvis det må frygtes, at en udskrift vil blive benyttet på retsstridig måde, jf. retsplejelovens § 41, stk. 2. Udvalget nævner, at der i retspraksis er flere eksempler på, at aktindsigt i straffesager er blevet nægtet af denne grund, mens undtagelsesreglen sjældent bruges i civile sager. Der har dog været rejst spørgsmål om at bruge undtagelsesreglen i familieretlige sager, bl.a. med hensyn til børnesagkyndige erklæringer.

Det er fastslået i retspraksis, at når en straffesag er afsluttet, omfatter den dømtes ret til aktindsigt i med-